

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/591/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313205780
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4313205780.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, v konaní zast.: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: R. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., Z. XXX/XX, o uplatnenie pohľadávky 308,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 2. marca 2015, č. k. 12C/286/2013-49, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods.1 OSP zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“ a od 1.7.2016 v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ ako súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 2. marca 2015, č.k. 12C/286/2013-49 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podanú žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie vo veci právne odôvodnil podľa čl. 1 § 5 ods.1, § 11 ods.1, § 33 ods.1, § 34 ods. 1, § 48 ods.1 bod 2 a § 75 zákona č.191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov.

3. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobca sa vo svojom podaní: „Návrh na uplatnenie pohľadávky“ zo dňa 18.3.2013, ktoré doručil súdu dňa 28.3.2013 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 308,- EUR z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 308,- EUR za obdobie od 16.8.2009 do zaplatenia, 6,00 % ročného úroku zo sumy 308,- EUR za obdobie od 30.10.2009 do zaplatenia a z titulu zmenkovej odmeny v sume 1,03 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 24.2.2009 za vyššie uvedeních podmienok. Indosovaná vlastná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaná mala zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, žalovaná nič neuhradila, preto žalobca žiadal, aby ju súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

4. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 27.3.2009 za vyššie uvedeních podmienok. Indosovaná vlastná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaná mala zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, žalovaná nič neuhradila, preto žalobca žiadal, aby ju súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

5. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila.

5.1. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky. Žalovaná ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko žalobca má sídlo v Českej republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu, konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky Okresnému súdu Levice nepresahuje 2.000,- EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa čl. 2 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na tento spor uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Žalovaná má bydlisko v obvode Okresného súdu Levice, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci. Takto určená právomoc súdu je i v súlade s čl. 16 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 Z.z. z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

5.2. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola.

5.3. Vzhľadom k tomu, že v tomto konaní išlo o drobný spor, súd vyvesil dňa 10.2.2015 oznam na úradnej tabuli súdu, že dňa 2.3.2015 o 10.30 hod., v pojednávacej miestnosti OS Levice na č. d.26, na II. poschodí, bude podpísaným súdom vo veci verejne vyhlásený rozsudok.

6. Po oboznámení sa s žalobou spolu s prílohami a originál zmenkou zistil nasledovný skutkový stav veci: Žalobca predložil v konaní vlastnú zmenku, ktorá obsahuje nasledovné údaje:

Označenie, že sa jedná o zmenku

Číslo zmluvy: XXXXXXX

Meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - žalovanej

Miesto vystavenia: v X.

Dátum vystavenia: 24.2.2009

Zmenková suma: 308 EUR

Vyhlásenie vystaviteľa: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zmenkový úrok 0,25 % denne od 16.8.2009“.

Splatné: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava,

Doložka: "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia".

Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na žalobcu.

7. Súd prvej inštancie konštatoval, že v podstate každá zmenka obsahuje formálne a obsahové náležitosti. Medzi formálne náležitosti patria písomná forma a určitý jazyk rovnaký pre platobný príkaz (zaplaťte, zaplatím) a pre označenie: „zmenka“. Obsahové náležitosti vlastnej zmenky sa členia na podstatné a nepodstatné, ktoré sú uvedené v čl. I § 75 a súvis. ustanovení zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. Zmenka obsahuje všetky práva a povinnosti, ktoré sú inkorporované v skriptúrnych prejavoch na zmenke, ktorá predstavuje množinu doložiek, a preto nespornosť zmenečného záväzku znamená, že zmenka sama osebe je jediným a celkom dostatočným dôvodom pre platenie, nie je k tomu nič potrebné preukazovať len existenciu samotnej platnej zmenky, ktorá má charakter abstraktného záväzku v tom zmysle, že sa neuvádzajú okolnosti a dôvody vzniku záväzku a z tohto titulu sa nemôžu uplatniť ani námietky. Ak vznikne zmenečný záväzkový vzťah sa stáva záväzkovým vzťahom celkom samostatným ktorý existuje mení sa a vyvíja sa bez väzby na záväzkové vzťahy, ktoré stáli pri ich vzniku a nepochybne s každým indosamentom sa nesporne charakter zmenky ďalej posilňuje a prehľbuje v neprospech zmenečne zaviazanej osoby, kedy zjednodušene možno uviesť, že zmenka si začne žiť svojím životom.

8. Tento abstraktný záväzok zo zmenky možno preto obmedziť po uplatnení dôvodných námietok zo strany osôb zúčastnených na zmenkovo-právnom vzťahu, resp. uplatnený nárok z takejto listiny síce označenej ako zmenka ex offa posúdiť ako neplatnú zmenku napr. podľa § 33 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. zák. čím by došlo k zamietnutiu žaloby. Medzi uvádzané minimálne zákonom požadované štandardy patrí aj údaj určujúci splatnosť zmenky a ako je tomu v prejednávacom prípade, kedy popri údají určujúcim splatnosť Vista zmenky, inak povedané zmenky pri predložení (upravenej v § 33 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. zák.) sa vyskytuje ďalšia doložka nad podpisom výstavcu, čím táto doložka je rovnako krytá podpisom výstavcu, je údaj určujúci konkrétny deň splatnosti a to štyroch rokov od vystavenia t. j. jeden konkrétny deň a to 24.februára (2009+ 4 roky) 2013, kedy súd poukazuje na výkladové pravidlá k § 36 ods. 1 a súvis. ustanovení Zmenkového práva podľa ktorého platí, že ak je zmenka znejúca na jeden alebo viac mesiacov ako je tomu v prejednávacom prípade 4 rokov od 24.2.2009, t. j. po dátume, alebo je zročná odpovedajúceho dňa mesiaca v ktorom sa má platiť, len ak by nebolo toho dňa bola by zmenka zročná posledného dňa v mesiaci. K takto určenej splatnosti uviedli v minulosti a to autorský kolektív univerzitných profesorov v Bratislave Dr. Karol Kizling a Dr. Ján Spišiak vo svojej knižke: „Zmenkové právo na Slovensku“ (v dotlači z r. 2005 s textami pôvodných ženevských dohôd z r. 1930 a podľa platnej právnej úpravy zákona č. 191/1950 Zb. zák.), na strane 228: „Pri údají jedného alebo viac rokov je zmenka zročná zodpovedajúci deň v roku v ktorom sa má platiť “ Rovnako túto skutočnosť posúdil aj odborník na zmenkové právo aj sudca pán JUDr. Zd. Kovařík, ktorý vo svojej knižke Zákon směnečný a šekový - komentář z roku 1999, k § 36 na strane 115. uviedol, že: „... ročné lehoty budú bežať obdobne ako lehoty mesačné. Teda splatnosť pripadne na deň, ktorý sa číslom a označením mesiaca zhoduje s dňom rozhodným, t. j. vystavenia alebo ...“ ako je tomu v prejednávacom prípade.

9. Na základe uvedených skutočností dochádza k rozporu so zákonom o zmenkách v časti určenia dňa splatnosti, kedy zmenka na videnie sa dostane do rozporu s vymedzením jedného konkrétneho dňa splatnosti (štyroch rokov od vystavenia) a to 24.2.2013 a na základe uvedenej skutočnosti súd predloženú zmenku považuje v zmysle § 33 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. zák. za neplatnú, a preto žalobu zamietol.

10. Súd podanú žalobu zamietol aj s poukazom na to, že v protiklade s abstraktnosťou záväzku, ktorá zjednodušuje zmenečne oprávnenej osobe si uplatniť na súde zmenečné nároky je charakteristická zmenková prísnosť (rigor cambialis), ktorú musí zmenka spĺňať ako cenný papier z pohľadu zmenečného veriteľa tak aj dlžníka na to aby bolo možné práva z nej s úspechom uplatniť. Rozlišuje sa materiálna (hmotnoprávna) zmenková prísnosť, ktorá sa prejavuje striktnou a kogentnou úpravou minimálnych náležitostí zmieniek s prísnyimi podmienkami zachovania zmenkových práv atď. a formálna stránka zmenkovej prísnosti z ktorej vyplýva, že zmenečné nároky sa dajú uplatniť v urýchlennom súdnom konaní. Na základe uvedených skutočností podľa súdu citovaná vlastná zmenka je neplatná okrem už uvedených skutočností aj na tom základe, že nemožno na jednej strane v rámci zachovania materiálnej (hmotnoprávna) zmenkovej prísnosti neprihliadať ku skutočnosti, že na zmenke sú napísané dve doložky upravujúce splatnosť zmenky a na druhej strane v rámci abstraktnosti záväzku výkladom dospieť k tomu, že splatnosť je jednoznačne upravená inak ako je uvedená v písomnom vyhotovení citovanej vlastnej zmenky a v neposlednom rade súd v týchto konaniach postupoval podľa § 156 ods. 3 O.s.p. bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením nakoľko podľa súdu s nedá výkladom v rámci dokazovania vysvetliť skutočnosť, že na zmenke sú 2 údaje splatnosti.

11. Súd prvej inštancie v rámci svojich úvah poukázal na argumentáciu v rozhodnutí v obdobnej veci NS SR sp. zn.: 1 Obdo 59/2010 zo dňa 26. januára 2011, ktorým NS SR zamietol dovolanie voči rozhodnutiu KS Nitra 15 CoZm 1/2010-139 v spojení s uznesením z 20.07.2010 k čís. on.: 15 CoZm 1/2010-150 (vec OS Nitra) a jednoznačne skonštatoval neplatnosť zmenky s dvoma údajmi splatnosti ako je tomu v prejednávacom prípade s poukazom na citovaný § 33 ods. 2 zákona o zmenkách a šekoch. Vzhľadom k zhodnej úprave zák. č. 191/1950 Zb. zák. o zmenke a šeku vo vzťahu k § 33 a § 34 aj v inom členskom štáte ES v ČR, poukázal aj na rozhodnutie Městského soudu Praha sp. zn. 196/Cm 6/2009 zo dňa 08.12.2009 ako aj na právny názor sudcu (t. č. Vrchního soudu Praha) odborníka na zmenkové právo pána JUDr. Zdenka Kovaříka, ktorý skonštatoval neplatnosť zmenky s dvoma údajmi splatnosti vo svojej knižke Zákon směnečný a šekový - komentář z roku 1999, k § 33 na strane 110. v časti judikátov 12/98 uviedol, že údaj Vista zmenka ako súčasť zmenečného prehlásenia znamená, že ide o zmenku splatnú na videnie. Ak však obsahuje zmenečné prehlásenie nad to ešte označenie určitého dňa splatnosti,

ide o navzájom sa vylučujúce údaje o splatnosti zmenky a takáto zmenka je preto neplatná pre neurčité stanovenie splatnosti.

12. Podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno súhlasiť s argumentáciou prezentovanou za posledné obdobia, podľa ktorého doložka: „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je výrazom akej si postupnej splatnosti, resp. predĺženia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie o 4 roky, prípadne iných úvah. Prezentované názory vo vzťahu k citovanej doložke súd považuje za účelové a v rozpore so znením § 34 ods. 1 zák. a § 36 zmenkového zákona a plne sa stotožňuje s nasledovnými právnymi názormi prezentovanými dvoma českými autormi a to jednak s už uvádzaným p. JUDr. Kovaříkom a p. JUDr. Radimom Chalupom Ph.D., ktorý má napriek svojmu veku za sebou bohatú publicistickú minulosť, ktorého zdrojom boli osobné skúsenosti bankového špecialistu na úseku zahraničného platobného styku pri práci so zmenkami, VŠ pedagóga na PF MU v Brne, ktorý prostredníctvom vydavateľstva Linde Praha a.s. v roku 1996 vydal knižku Zákon směnečný a šekový - komentář v ktorom sa uvádza vo vzťahu k § 34 na strane 315 z hora v 7. riadku, že: Výstavca môže lehotu k predloženiu vista zmenky k plateniu stanoviť (predĺžiť, alebo skrátiť), napríklad slovami: „ k plateniu predložiť v lehote ... (x-rokov)“ čím by došlo k platnému predĺženiu lehoty a nie tak ako to je uvádzané v podanej žalobe, že malo dôjsť predĺženiu lehoty splatnosti o 4 roky od vystavenia. Zhodne sa s touto skutočnosťou a už uvedeným právnym názorom vysporiadal pán JUDr. Zdeněk Kovařík vo svojej knižke Zákon směnečný a šekový - komentář z roku 1999 na strane 111. zdola v 12. riadku uvádza k § 34, že akákoľvek z uvedených lehôt potom beží od dáta, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť k plateniu a nie však ako je to bežne uvádzané od dáta vystavenia na zmenke.

13. Účastníkom konania súd náhradu trov konania nepriznal podľa 151 ods. 1 O.s.p., pretože v konaní úspešný účastník konania si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že žalovanému žiadne trovy tohto konania ani nevznikli.

14. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 OSP- účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške 24,90 € bez DPH za podané odvolanie a 8,39 € bez DPH režijný paušál.

15. Napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť napadnutého rozhodnutia vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, ale najmä vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

16. Prvostupňový súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti a neurčitosť splatnosti má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „ zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „ na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

17. V zmysle čl. I § 33 ZZŠ môže byť splatnosť zmenky určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná (neplatná). Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky je splatnosť na videnie (ide o tzv. vistazmenku). Zákon explicitne neudáva akým spôsobom sa má doložka uviesť. Je zaužívané pri vistazmenkách používať na označenie údaj zročnosti údaj najmä nasledovnými slovnými vyjadreniami: „ na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“, „na videnie“. Je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „ pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke.

18. V zmysle čl. I § 34 ZZŠ zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť, alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý a nevzbudzoval pochybnosti o zameniteľnosti s iným údajom. Zmenka predstavuje abstraktný záväzok, stelesňuje právo samé o sebe, je zo zákona prevoditeľná indosamentom, a preto sa pri posudzovaní podstatných náležitostí vyžadujú prísnejšie kritéria (tzv. rigor cambialis), tzv. formálna zmenková prísnosť.. Vychádzajúc zo zásady rigor cambialis mali by byť náležitosti na zmenke uvedené tak určito, aby nezávislá priemerne vyspelá tretia osoba , ktorá zmenku nikdy predtým nevidela, mohla posúdiť pri

čítaní jej textu, či ide o zmenku, ktorá má riadne uvedené všetky náležitosti (t.j. najmä kto, komu, koľko, kedy a kde má platiť).

19. V tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na základe výkladových pravidiel slovenského jazyka je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch rokov od vystavenia. To znamená, že uvedený údaj vymedzuje časový úsek od kedy (od vystavenia) do kedy (uplynutím štyroch rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na platenie. Uvedený posudzovaný údaj teda logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie v súlade s čl. I § 34 ods.1 ZZŠ, v zmysle ktorého môže byť jednoročné obdobie, počas ktorého má byť zmenka predložená na platenie predĺžené, čo sa aj stalo v tomto prípade tým, že obdobie bolo predložené na štyri roky. Nie je možné stotožniť sa so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedené predložka „do“, a to tak, že údaj by mal znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“. Na základe uvedeného údaj „Zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, t. j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, t. j. podľa neho zmenku charakterizujeme o aký typ ide z hľadiska zročnosti (v tomto prípade vistazmenka), druhý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. V posudzovanom prípade sa nejedná o takú skutkovú situáciu, aká je uvedená v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.01.2011, sp. zn. 1 Obdo 59/2010, keďže údaj splatnosti: „na videnie“, však iný údaj : „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalší údaj splatnosti v zmysle čl. I § 33 ods.1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods.1 ZZŠ, čo jednoznačne vyplýva z jazykového textu „na platenie predložiť...“. Záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 ako aj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/22/2014 zo dňa 11.03.2014 a tiež uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/529/2014 zo dňa 11.02.2015, ktoré boli vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, potvrdzujú uvedené závery žalobcu.

20. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

21. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§204 v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku „OSP“) oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je treba podľa § 389 ods.1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods.1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

22. Súd prvej inštancie rozhodol vyniesol napadnutý rozsudok v tejto veci za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“, ktorý bol účinný do 30.06.2016, keďže bol zrušený v ustanovení § 473 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1. júla 2016 (§ 474 CSP).

23. Podľa § 470 ods.1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods.2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

Podľa Čl. 1, § 1 ods.1 zákona č. 125/2015 z 18. novembra 2015, o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho

poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „návrh“, „navrhovateľ“, „odporca“, „účastník“, rozumie sa tým podľa povahy veci aj „žaloba“, „žalobca“, „žalovaný“, „strana“.

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „súd prvého stupňa“ alebo „súd druhého stupňa“, rozumie sa tým podľa povahy veci „súd prvej inštancie“ alebo „súd druhej inštancie“ (ods.2 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianske súdne konanie“, rozumie sa tým podľa povahy veci „civilný proces“ alebo „správny súdny proces“ (ods.3 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianskoprávne konanie“, rozumie sa tým „civilný proces“ (ods.4 citovaného ustanovenia).

24. V zmysle § 157 OSP bol okresný súd (vtedy ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods.1 OSP) povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v tomto ustanovení, teda v odôvodnení rozsudku mal uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a, jasne a výstižne mal vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, a ako vec právne posúdil, pričom mal dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

26. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. októbra 2014 č.k. II. ÚS 675/2014-40 „Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia“.

28. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 1.7.2008).

29. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť

v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

30. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

32. Súd prvej inštancie síce napadnutý rozsudok rozsiahlym spôsobom odôvodnil, ale nezaoberal sa v ňom otázkou aplikácie ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu: Pohotovosť, s.r.o. Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v prospech ktorého bola zmenka vystavená 22. februára 2009, a teda či v prípade žalovanej nejde o spotrebiteľa a či Dohodu o vyplňovacom práve zmenky nie je treba prípadne vyhodnotiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov spotrebiteľského vzťahu v neprospech spotrebiteľa.

33. Odvolací súd nepovažuje za správny ani právny záver súdu prvej inštancie o tom, že zmenka je neplatná z dôvodu, že sú v nej uvedené dva rôzne údaje o splatnosti. Zo zmenky predloženej žalobcom vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad“, a teda ide o platnú zmenku na videnie v zmysle § 33 ods.1 zákona č.191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej aj „ZZŠ“). Ak je totiž zmenka splatná „na videnie“, a to či už podľa výslovnej doložky uvedenej na zmenke alebo preto, že na nej, ak nejde o blankozmenku, nie je uvedená splatnosť, potom podľa čl. I § 2 a § 76 ods.2 ZZŠ platí za zmenku splatnú na videnie zo zákona a pri vystavení takejto zmenky ani nie je možné stanoviť jej skutočnú splatnosť, teda ktorým dňom nastane splatnosť. Vždy je na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty stanovenej na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie predložiť označenej osobe a následne na to je treba zmenku bez zbytočného omeškania zaplatiť. Ani majiteľ vistazmenky však nemôže neobmedzene predkladať na zaplatenie zmenku, a teda ani svojvoľne určiť deň jej splatnosti ihneď, ale musí tak urobiť v určitej lehote. Údaj o splatnosti zmenky je obligatórnou náležitosťou vlastnej zmenky a jej podstatou je sľub vystaviteľa zmenky, že majiteľovi zmenkovej sumy v mieste a čase vyplývajúcom zo zmenky, sám zaplatí zmenkovú sumu.

34.1. Z obsahu zmenky, ktorá bola predložená na videnie, teda po predložení, nevyplýva žiaden rozpor, pokiaľ ide o údaj splatnosti. Veta „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad“ a Splatné: bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nevyplýva žiaden rozpor v údajoch o splatnosti, keďže predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa ust. § 34 ods.1 tretia veta ZZŠ, z ktorej vyplýva, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom je možné ju predložiť v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť.

34.2. Už z týchto uvedených dôvodov, o ktoré v podstate oprel svoje odvolanie aj odvolateľ, bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

34.3. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej žalovanou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov - v stovkách súdnych konaní vystupujúcej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. - s najväčšou pravdepodobnosťou zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere, ktorej číslo 4540618 je uvedené aj na samotnej zmenke. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (ďalej len „Smernica“), používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 Smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa.

35. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na čl. 14 Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky.

36. Na základe toho sa mal prvoinštančný súd predovšetkým s ohľadom na uprednostňované práva spotrebiteľov ex offo zamerať na platnosť zmluvy, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, resp. posudzovať okolnosť, či pôvodnému veriteľovi (dodávateľovi) vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky. Na tento účel v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 tretej vety OSP aplikáciou výnimky z prejednacej zásady mal súd - bez ohľadu na to, že ide o konanie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 - zisťovať aj samotný obsah zmluvy, ktorá bola podkladom pre vystavenie zmenky, a na tento účel postupom súladným s procesným predpisom vykonať ďalšie dôkazy, najmä oboznámením sa so samotnou zmluvou o úvere ako aj s obsahom exekučného konania pre vymoženie pohľadávky pôvodného veriteľa spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ak takéto konanie bolo vedené.

37. V súlade s právom Európskej únie, ktorým je Slovenská republika viazaná a ktoré má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, mal súd posudzovať, či v tomto prípade môže byť použiteľná vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii, Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov). Na tom základe sa súd mal zaoberať platnosťou uvedenej zmluvy a aj tým, či zmenka vôbec vznikla, resp. či nie je neplatná na podklade Občianskeho zákonníka v ustanoveniach o právnych úkonoch a o spotrebiteľských zmluvách (§ 39, § 52 a nasl.).

38. Pri hodnotení platnosti zmluvy o úvere by bolo nutné vychádzať aj zo záveru, že v spotrebiteľských zmluvách sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka; aj keby zmluvné strany uzatvorili zmluvu o úvere ako „absolútny obchod“ podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou prednostnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

39. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Odvolací súd urobil záver o tom, že ak by súd prvého stupňa vo všeobecnosti nemal na základe vyplneného tlačiva žalobcu k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, mohol by žalobcu vyzvať na doplnenie a mohol realizovať aj iné postupy v súlade s vnútroštátnym procesným predpisom.

40. Cieľom Nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné

tlačivá, a nemal by ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou.

41. Z čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z Čl. 19 Nariadenia.

42. V prípade bezpečného zistenia, že v danom prípade medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., išlo o spotrebiteľskú zmluvu o úvere, s ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa, bolo potrebné zo strany súdu prvej inštancie zaoberať sa aplikáciou ustanovení obsiahnutých v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je poväčšine to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti sa v súdnom konaní odstraňujú spôsobom upraveným pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť bezpečne preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

43. V zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z tohto zákonného ustanovenia vo všeobecnosti vyplýva, že dlžník - s uvedenou výnimkou - nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Ide o zjednodušené chápanie citovaného ustanovenia, ktoré sa pri spotrebiteľských vzťahoch musí vykladať v spojení s ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

44. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné z pohľadu judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorý vyslovil všeobecnú zásadu o špecifikách súdneho konania prebiehajúceho v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom; sudy musia zabezpečiť spotrebiteľom právnu ochranu podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity.

45. Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený v ustanovení § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere, podľa ktorého bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciú zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

46. Čo sa týka dohody o vyplňovacom práve zmenky, táto - ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie - mala byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovať v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. V tejto súvislosti je právne významné aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka,

podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Ak ide o také dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, ide o dojednanie v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, a na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

47. Jednou zo základných zásad práva Európskej únie je zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciou procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky mal ex offa skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ. Aj keď vnútroštátna právna úprava platná do 31.12.2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, použitie zmenky ako takej v spotrebiteľskom právnom vzťahu v skutočnosti nie je úplne v súlade s právom EÚ na ochranu spotrebiteľa. Vnútroštátna právna úprava do 31.12.2010 nezabezpečila vhodnú ochranu spotrebiteľa na základe Smernice 87/102/EHS v konaní o nároku zo zmenky a zákonodarca túto skutočnosť zmenil až zrušením dovtedajšieho zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a prijatím nového zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2011. Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch (ako je opísané vyššie), môže byť nepoužiteľná. Na podklade takejto úvahy je možné dospieť aj k právnomu záveru o tom, že z takej zmenky nemôže vzniknúť platný zmenkový záväzok.

48. Súd prvej inštancie riešil v prvom rade splatnosť zmenky, ktorej nesprávnosť mala mať za následok neplatnosť zmenky, avšak vôbec sa nezaoberal tým, či zmenka nevznikla na základe spotrebiteľského vzťahu tak, ako odvolací súd opísal vo vyššie uvedených častiach odôvodnenia tohto rozhodnutia.

49. Odvolací súd v súvislosti v právnou problematikou prejednáwanej veci dáva do pozornosti súdu prvej inštancie Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo prijaté na návrh ministra spravodlivosti postupom podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj podľa čl. 17 ods. 4 písm. c/ a podľa čl. 19 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Pls 1/2006 (č. 291/2006 Z. z.), aby na spoločnom rokovaní oboch kolégií bolo zaujaté stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej v texte len „Nariadenie“) s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa [§ 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. čl. 20 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Pls 1/2006 (č. 291/2006 Z. z.)].

V tomto stanovisku sa uvádza:

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednáwanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje“.

50. Vzhľadom na to, a v spojení s právnym záverom odvolacieho súdu o nepreskúmateľnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá, zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

51. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie nariadiť pojednávanie a na ňom vykonať dokazovanie výsluchom sporových strán, oboznámením sa so zmenkou, so zmluvou spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a exekučným spisom (ak bolo vedené exekučné konanie), prípadne vykonať aj ďalšie potrebné dokazovanie a ak na základe vykonaného dokazovania bude považovať súd prvej inštancie za jednoznačne preukázané, že v danom prípade medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako právnych predchodcom žalobcu, išlo o spotrebiteľskú zmluvu o úvere, s ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa bude povinnosťou súdu prvej inštancie aplikovať ustanovenia obsiahnuté v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Pre spotrebiteľské zmluvy v praxi je väčšinou charakteristické, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti sa v súdnom konaní odstraňujú spôsobom upraveným pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť bezpečne preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

52. Svoje nové rozhodnutie odôvodní prvoinštančný súd tak, aby zodpovedalo vyššie uvedeným zákonným požiadavkám, v danom prípade ustanoveniu § 220 ods.2 CSP, v zmysle ktorého „V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé“.

53. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu (§ 220 ods. 3 CSP).

Jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku sa označujú arabskými číslicami (§ 220 ods.4 CSP).

Podľa § 391 ods.2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 396 ods.3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

54. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).